

Programové prohlášení koalice pro volební období 2020-2024

Programové prohlášení koalice Starostů pro Liberecký kraj, České pirátské strany a Občanské demokratické strany pro nadcházející volební období projednáváme ve dnech, kdy je už podruhé v tomto roce zastavena výrazná část života v České republice a Libereckém kraji.

Pandemie koronaviru COVID-19 v tomto roce zcela změnila život v naší zemi a znemožnila také řadu činností a aktivit, které jsme považovali za běžnou součást našeho každodenního života. Dopady nemoci COVID-19 do zdravotnictví, školství, sociálních služeb a dalších částí veřejného a společenského života jsou v tuto chvíli zcela nepředvídatelné. Stejně tak nepředvídatelný je dopad všech vládních opatření a ekonomické podpory zasaženým subjektům do ekonomiky země, do daňových příjmů krajů, měst a obcí.

Koaliční partneři se proto shodli na tom, že první revize Programového prohlášení provedou v termínu do 31. března 2021. Revize bude vycházet z rozpočtu Libereckého kraje na rok 2021 a rozpočtového výhledu na příští roky, které budou muset být změněny podle skutečnosti a skutečných dopadů pandemie koronaviru COVID-19 do daňových příjmů a výdajů kraje do konce roku 2020.

Preambule

Naším cílem je otevřený a odpovědně hospodařící Liberecký kraj, vstřícný k obyvatelům, obcím a městům, zaměstnavatelům, podnikatelskému i neziskovému sektoru.

Programové prohlášení koalice vymezuje základní programový rámec pro činnost Rady Libereckého kraje složené ze zástupců koalice Starostové pro Liberecký kraj, ČPS a ODS ve volebním období 2020–2024. Každý rok, do 30. listopadu, připravíme a zveřejníme zprávu o plnění společného Programového prohlášení a upravíme cíle na základě tohoto vyhodnocení, na základě připomínek jednotlivých členů Rady Libereckého kraje, členů Zastupitelstva Libereckého kraje, členů výborů Zastupitelstva Libereckého kraje a komisí Rady Libereckého kraje, zástupců měst a obcí, neziskového sektoru, podnikatelských subjektů a dalších organizací, ale i jednotlivých občanů.

Při prosazování a plnění programového prohlášení jsme připraveni spolupracovat se všemi zvolenými krajskými zastupiteli, k projednávaným návrhům budeme přistupovat na základě jejich obsahu a ne podle stranické příslušnosti předkladatele.

1. Transparentnost a otevřenost kraje

- Budeme pokračovat ve zveřejňování veškerých smluv a objednávek Libereckého kraje a jeho příspěvkových organizací s hodnotou nad 50.000 Kč.
- Budeme pokračovat v on-line přenosech zasedání zastupitelstva, včetně jejich archivace a zveřejňování výsledků hlasování zastupitelstva podle jmen.
- Budeme dále zveřejňovat měsíčně aktualizovaný „rozklikávací“ rozpočet na webových stránkách kraje, zvýšíme četnost jeho aktualizace a prověříme možnost zveřejňování až na úroveň jednotlivých dokladů.
- Budeme pokračovat ve vedení transparentních účtů Libereckého kraje, s cílem umožnit každému občanovi kontrolovat, jak kraj nakládá s veřejnými financemi.

- Budeme pokračovat ve zveřejňování všech podkladů pro jednání zastupitelstva a úplných zápisů z jednání zastupitelstva kraje. Každý občan musí mít předem na webu kraje přístup k podkladům pro rozhodování zastupitelů.
- Všechny důležité změny v kraji budeme dále před schvalováním publikovat na webových stránkách kraje, projednávat je s obcemi a veřejností, kterých se navrhovaná rozhodnutí dotknou. Podporujeme princip subsidiarity, tedy hledání řešení problémů co nejbližší místu, kde vznikají.
- Veřejné zakázky budeme zadávat odpovědně a otevřeně, s cílem vybírat nejlepší nabídky dodavatelů s posouzením přidané hodnoty pro region (např. podmínka zaměstnávání místních obyvatel, ekologie, podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce a podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce). Upřednostníme objektivní a vícekritériální parametry pro hodnocení veřejných zakázek.
- Budeme pokračovat ve zveřejňování dokumentace výběrových řízení a veřejných zakázek na profilu zadavatele nad 200.000 Kč u zakázek Libereckého kraje a jeho příspěvkových organizací.
- V případě vhodných projektů využijeme vhodnou formu architektonické soutěže. Budeme pokračovat v činnosti zřízené Komise architektů. V tomto duchu dokončíme například projekt „Revitalizace dolního centra Liberce“ s I. etapou „Zlepšení udržitelné mobility – parkovací dům P+R v Liberci“ a další stěžejní projekty.
- Pro kvalitní regionální a krajský rozvoj, v duchu znění Davoské deklarace, budeme naplňovat cíle kvalitativní, inovativní, kreativní a udržitelné, v rámci zodpovědného rozvoje Libereckého kraje, jeho regionů i samosprávních celků. Spolupráce bude založená na součinnosti s odborníky s cílem uplatnění jejich erudice.
- K nákupu komodit, kde je to možné (elektrina, plyn, telekomunikace, kancelářské potřeby atd.), budeme využívat elektronická tržiště, a to i pro organizace napojené na rozpočet kraje, případně i obce a města.
- Budeme stále porovnávat platné smlouvy, které Liberecký kraj a jeho obchodní společnosti a příspěvkové organizace uzavřely, s běžnými podmínkami na trhu a pokud zjistíme nevýhodnost, budeme usilovat o jejich změnu.
- Připravíme systém pro výběrová řízení na vedoucí místa v příspěvkových a dalších organizacích kraje.
- Rozhodujícím kritériem bude odbornost, ředitelé budou v pravidelných intervalech informovat o naplňování své koncepce a obhajovat svoje působení ve vedení organizací.
- Vytvoříme vlastnickou politiku obsahující zásady řízení společností s majetkovou účastí kraje. V obchodních společnostech s majetkovou účastí kraje ponecháme politikům pouze dozorčí roli, předpokladem pro nominaci do dozorčí rady musí být kvalifikace pro výkon funkce. Pozice ve vedení obchodních společností s majetkovou účastí kraje budou obsazovány na základě výběrových řízení odborníky, mimo hledání řešení v mimořádných a krizových situacích.
- V krajem vlastněných obchodních společnostech bude pravidelně prováděn nezávislý audit, který bude posuzovat nejenom účetnictví, ale také nákladovost společností a účelnost nakládání s finančním a dalším majetkem firem.

- Dotace budou poskytovány jen prostřednictvím otevřených a průhledných pravidel, s předem zveřejněnými pravidly hodnocení. Nepodpoříme žádný program, který bude pouze nástrojem pro posílání peněz bez posuzování projektů („porcování medvěda“).
- Rozhodování o podpoře projektů a záměrů měst a obcí v kraji bude založeno na potřebách a stanovených prioritách, které vychází z Programu rozvoje Libereckého kraje.
- Při zjištění poškození kraje budeme po odpovědných politicích, úřednících či manažerech požadovat i zpětně náhradu škody.
- Koaliční zastupitelé budou nadále zveřejňovat svá čestná prohlášení v rozsahu zákona č.159/2006 Sb., o střetu zájmů, a doplňkové čestné prohlášení o příjmech a majetku.
- Budeme nadále vést on-line elektronické knihy jízd s rozlišením soukromých jízd u služebních vozidel kraje a všech jeho organizací.
- Poskytneme v rámci odborníků Krajského úřadu Libereckého kraje poradenství, servis a zázemí v oblasti vzdělávání pro města, obce, firmy a neziskové organizace.
- Občanům kraje poskytneme prostor vyjádřit se k investičním plánům kraje, informace o plánovaných veřejných zakázkách budeme zveřejňovat v dostatečném předstihu.
- Budeme pokračovat v zapojování mládeže v rámci škol do aktivit, v nichž mohou pomoci přemýšlet o budoucnosti kraje v rámci krajského studentského parlamentu.
- Uvolnění radní budou pravidelně informovat zastupitelstvo a veřejnost o své činnosti v rámci pravidelného projednání Zprávy o činnosti Rady kraje.
- Naším cílem je připravit systém kompletní elektronizace a průhledného procesu přidělování krajských dotací. Příjemci budou mít možnost po dobu udržitelnosti projektu, prostřednictvím online portálu, dokládat výstupy z věcného plnění. Veškeré dokumenty, stejně jako jmenovitá hodnocení žádostí včetně bodování, budou zveřejněny prostřednictvím portálu.
- Na úrovni kraje prosadíme využívání otevřených a strojově čitelných dat. Pouze na základě takových údajů lze snadno čelit problémům a nacházet jejich řešení.
- Prověříme využití opensource programů, které uspoří nejen pořizovací náklady, ale i náklady budoucí, například pro export a zveřejňování. V případech, kdy svobodný software nebude k dispozici, chceme využít sdružené pořizování licencí a sjednocení softwaru nejen na úrovni kraje, jeho organizací a tuto nabídku poskytneme také obcím. Budeme tak čelit zavádění vendor lock-inů.
- Budeme zavádět a podporovat využívání chytrých technologií a řešení a jejich propojování (Smart City, Smart venkov). Stejně tak podpoříme aktivity zavádějící nové chytré technologie a komunikační nástroje, včetně podpory pro obce při jejich zavádění.
- Zavedeme systém, který bude umožňovat anonymní přístup k přehledu životních situací a dále autorizovaný přístup pro elektronickou komunikaci s úřadem prostřednictvím datových schránek, elektronického občanského průkazu nebo MojeID. Ve vybraných agendách Libereckého kraje umožníme on-line sledovat stav vyřízení žádosti.
- Zvážíme použití participativního rozpočtu a zapojení občanů do rozdělení stanovené části rozpočtu Libereckého kraje.

- Chceme posílit kontakt mezi občany, politiky a úředníky krajské samosprávy. K tomu mohou sloužit osobní setkání a internetová platforma včetně anket.
- Zřídíme web pro zpětnou vazbu občanů a elektronický dotazník spokojenosti, v němž bude moct každý z vás hlasovat, vyjádřit názor k aktuálním regionálním tématům a podílet se na plánování budoucnosti kraje.

2. Hospodaření, odpovědnost, regionální rozvoj kraje

- Všechny resorty v působnosti Libereckého kraje mají rovnocenné postavení a budou podporovány spravedlivě podle potřeb a dopadu na fungování kraje.
- Budeme připravovat vyrovnaný rozpočet kraje a zvažovat provozní výdaje kraje a jeho příspěvkových organizací. Také v dalších letech budeme snižovat historické zadlužení kraje.
- Financování podílu kraje na projektu Centra urgentní medicíny KNL a.s. zajistíme úvěrem. Další úvěry budeme zvažovat pouze pro strategické investice kraje.
- I přes očekávaný propad daňových příjmů v souvislosti s pandemií Covid-19 budeme investovat do klíčových oblastí krajské infrastruktury.
- Pro rozvojové projekty a strategické záměry kraje a jeho organizací budeme i v dalších letech využívat finanční prostředky z fondů EU, národních zdrojů a budeme poskytovat dotační poradenství obcím a neziskovkám. Spolufinancování a předfinancování vlastních projektů budeme dál financovat z rozpočtu kraje.
- Doplníme fungující detailní registr budov v majetku kraje, zrevidujeme majetek a dohlédneme na jeho efektivní využívání. Provedeme revizi výhodnosti uzavřených nájemních smluv. U nevyužitého a zbytného majetku, budeme využívat nástroje, které zajistí největší ekonomický přínos pro kraj (zveřejnění prodeje na realitních serverech, nabídkové řízení, dražby, elektronické aukce).
- Obyvatelé kraje potřebují dostupné veřejné služby ve svých obcích, proto budeme i dále pomáhat malým obcím pomocí Programu obnovy venkova v rámci Dotačního fondu, který podpoříme ročně z rozpočtu Libereckého kraje 26 mil. Kč ročně. Je to finanční objem odpovídající podílu vůči daňovým příjmům kraje při převodu POV v roce 2004.
- Budeme pokračovat v posílení ekonomicko-politické pozice Libereckého kraje v rámci České republiky a to zejména vytvářením příznivého podnikatelského prostředí, a to zejména budováním potřebné infrastruktury, podporou aktivit firem Libereckého kraje na mezinárodních trzích, podporou malého a středního podnikání v regionu.
- Do práce Ekonomické rady Libereckého kraje znovu zapojíme úspěšné podnikatele, zástupce významných zaměstnavatelů, úspěšné živnostníky a nositele inovací, s cílem získat nezávislý pohled na rozhodování v našem kraji.
- Budeme pokračovat ve snižování administrativních a provozních výdajů Krajského úřadu Libereckého kraje a všech krajských společností.
- Budeme pokračovat ve zlepšování práce krajského úřadu použitím systémového řízení procesů, připravíme plán nutné obnovy budovy KULK na příštích pět let.

- Budeme pokračovat ve využívání externích služeb pouze tam, kde je nejsme schopni zajistit prostřednictvím krajského úřadu, výběrová řízení budou nadále připravována a administrována především zaměstnanci krajského úřadu.
- Nepřestaneme hledat další cesty k úsporám, které ale nesmí snižovat kvalitu a dostupnost poskytovaných veřejných služeb.
- Budeme usilovat o racionální nastavení zřizovací a dotační funkce krajských organizací v sociální, kulturní, školské i zdravotní oblasti.
- Připravíme koncepci financování potřeb kraje z vlastních zdrojů na období po ukončení evropské dotační politiky.
- Budeme nadále důsledně posuzovat nutnost a účelnost výdajů a investic a zajistíme jejich následnou kontrolu. Budeme dále upřednostňovat investice, které mají možnost získat podporu i z jiných zdrojů a mají dopad na snížení výdajů kraje (např. zateplení objektů).
- V Dotačním fondu Libereckého kraje zajistíme každý rok částku minimálně 100 mil. Kč.
- Budeme vyžadovat odpovědnost při řízení obchodních společností s majetkovou účastí kraje, pravidelné zprávy o hospodaření s vyhodnocením a prověřením účelnosti.
- Budeme sdružovat nákupy. Zavedeme komplexní nákupní systém pro realizaci sdružených nákupů včetně možnosti nakupovat komodity zapojenými subjekty. Systém bude umožňovat připojení jak zřizovaným organizacím kraje, tak obcím kraje.
- Pomůžeme zapojit obce a města do výhodných centrálních nákupů služeb (plyn, elektřina, telekomunikační služby atd.).
- U zakázek malého rozsahu a podlimitních řízení, u kterých to dovoluje Zákon o zadávání veřejných zakázek, budeme vždy oslovovat prostřednictvím el. nástroje podnikatele, kteří mají sídlo nebo provozovnu v Libereckém kraji a současně se jejich obor podnikání shoduje s CPV kódem předmětu veřejné zakázky. Tyto zakázky budou současně otevřené pro ostatní účastníky zadávacího řízení.
- Budeme usilovat o energetické úspory v provozních nákladech kraje a jeho organizací, o využívání ekologických zdrojů energie a projekty chytrých sítí v rámci Smart Cities.
- Přeshraniční spolupráci se sousedními regiony chápeme jako základní předpoklad rozvoje kraje – pokračování v aktivním zapojení kraje do fungování Euroregionu Nisa.
- Budeme nadále hledat možnosti podpory hospodářsky slabých oblastí, jako jsou Frýdlantsko, Semilsko, Cvikovsko, Mimoňsko apod.
- Budeme nadále aktivně podporovat spolupráci mezi Technickou univerzitou v Liberci, výzkumnými ústavami, technologickými firmami a výrobními a průmyslovými firmami s cílem rozvoje technologií a inovací a jejich využití ve výrobě.
- Ve spolupráci s Hospodářskou komorou více zapojíme místní úspěšné podnikatele do rozvoje kraje, v případě zájmu bude kraj aktivní v ekonomické diplomacii.
- Budeme podporovat podnikatelský inkubátor LIPO.INK pro začínající podnikatele a posílíme podporu vědy, výzkumu, inovací a zavádění nových technologií.

- Budeme důsledně naplňovat rozvojové cíle Programu rozvoje Libereckého kraje dle tematických priorit.
- Posílíme databázi brownfields a greenfields, sestavíme databázi investic v kraji („investiční příležitosti“ budou obsahovat veškeré zásadní údaje v jednotné struktuře – přehledný, funkční systém, dobrý komunikační nástroj, nízké provozní náklady).
- Podpoříme další rozvoj činnosti Agentury regionálního rozvoje, která nabídne své služby veřejnému sektoru, obcím, neziskovému sektoru i projektům jako je zadržování vody v krajině, podpora regionálních výrobců a produktů, údržba krajiny a obnovitelné zdroje energie.
- Na základě dlouhodobé diskuse s městem Liberec o financování organizací s nadregionálním významem jsme připraveni jednat o převzetí příspěvkové organizace Zoologická zahrada Liberec za podmínky převzetí domovů pro seniory ze strany města Liberec.

3. Bezpečnost kraje a integrovaný záchranný systém

- Budeme pokračovat v dobré spolupráci s Policií České republiky, Armádou České republiky, Hasičským záchranným sborem Libereckého kraje, Zdravotnickou záchrannou službou Libereckého kraje, Horskou službou České republiky, Českým červeným křížem a dalšími složkami Integrovaného záchranného systému, a to nejenom v rámci krizového řízení a Bezpečnostní rady Libereckého kraje.
- Podpoříme jednotky dobrovolných hasičů, jejich vybavení a činnost z dotačního fondu kraje částkou minimálně 15 mil. Kč ročně, na obnovu vybavení jednotek dobrovolných hasičů v programu Ministerstva vnitra ČR částkou 6 mil. Kč ročně.
- Budeme od vlády požadovat navýšení počtu policistů v Libereckém kraji a vytvoření krizového plánu pro mimořádné situace v sousedních zemích, včetně zajištění okamžité pohraniční kontroly osob na českoněmecké a česko-polské hranici v takové situaci.
- Budeme pořádat konference, školení a další akce, sloužící k předávání zkušeností z mimořádných stavů, havárií a povodní nejen mezi starosty obcí, krizovými štáby, profesionálními záchranáři, dobrovolnými hasiči a dalšími dobrovolnickými skupinami.
- Budeme pokračovat v dobré přeshraniční spolupráci s policií, bezpečnostními složkami, hasiči a záchranáři na německé a polské straně státní hranice.
- Podpoříme výstavbu moderního střediska IZS v Turnově, na jednom místě budou umístěny jednotky Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje a Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje.
- Ve spolupráci s ministerstvem vnitra podpoříme program prevence kriminality, zvláště pak rozšiřování kamerových systémů v lokalitách, které jsou z pohledu zvýšené kriminality problémové.
- Budeme vytvářet podmínky pro komunikaci s národnostními menšinami, včetně jejich sociálního začleňování. Budeme podporovat organizace, které řeší problémové lokality, abychom tím předcházeli vzniku krizových situací, které by zhoršovaly sociální a bezpečnostní situaci v Libereckém kraji.
- Zkvalitíme spolupráci a koordinaci v oblasti prevence kriminality, národnostních menšin a protidrogové prevence, ve spolupráci s městy a obcemi je třeba hledat další způsoby, jak v

tzv. vyloučených lokalitách předcházet vzniku konfliktů a krizových situací, které by zhoršovaly sociální a bezpečnostní situaci v Libereckém kraji.

- Podpoříme spolky a organizace, zabývající se ochranou ohrožených skupin občanů před kybernetickou kriminalitou a kyberšikanou a dalším nástrahám internetu (dezinformace, řetězové maily apod.)

4. Doprava a dostupnost kraje

- Budeme podporovat maximální využití prostředků z evropských fondů 2021–2027 v oblasti rekonstrukcí a modernizace krajských silnic a výstavby nových důležitých úseků. Ve spolupráci s obcemi a městy připravíme projekty obchvatu Mimoně, nové napojení průmyslové zóny Liberec – Jih, nové silnice do Semil z nové trasy I/35, dokončení obchvatu Zákup nebo úseku Lomnice – Jilemnice.
- Do oprav a modernizace krajských silnic budeme investovat nejméně 500 mil. Kč ročně s cílem rychlejšího zlepšení jejich stavu. V rámci návrhu rozpočtu Libereckého kraje zajistíme minimálně 100 mil. Kč ročně, další zdroje budeme hledat v evropských fondech a státních dotačních titulech.
- Budeme dál usilovat o systémové řešení financování modernizace a oprav krajských silnic. Připravíme návrh novely zákona o spotřební dani z minerálních olejů s cílem zajistit pravidelný příjem do rozpočtu krajů určený na opravy, modernizaci a rozvoj sítě krajských silnic.
- Zajistíme ročně minimálně 125 mil. Kč na zimní a minimálně 140 mil. Kč na běžnou údržbu krajských silnic. Při zajištění údržby krajských silnic budeme hledat způsob efektivní spolupráce s městy a obcemi.
- Při stanovení systému zimní údržby (inertní posyp, solení a bezúdržbových úseků) budeme přihlížet k dopadům na životní prostředí.
- Stanovíme plán oprav krajských silnic, mostů a dopravních investic, projednáme ho s dotčenými městy a obcemi, zveřejníme ho a budeme tento plán důsledně dodržovat. Zpracujeme typové vzory použitých metod oprav podle dopravního zatížení silnic, při přípravě projektů budeme řešit sdružený postup mezi vlastníky infrastruktury.
- Budeme pokračovat v hodnocení stavu sítě krajských silnic a mostů z pohledu jejich dopravního významu a zatížení. Zohledníme také zajištění přístupu ke kulturním památkám, turistickým oblastem a s tím spojené infrastrukturu.
- Budeme podporovat obce a města při omezování zatížení tranzitní kamionovou dopravou a eliminaci jejich negativních dopadů na krajských silnicích.
- Každoročně zajistíme provedení nezávislého měření skutečného stavu krajských silnic a mostů a s výsledky tohoto monitoringu seznámíme veřejnost.
- Budeme jednat s obcemi o převodu méně významných silnic do jejich vlastnictví.
- Vytvoříme a zveřejníme elektronický pasport krajských silnic a veřejné zeleně (alejí) v jejich okolí, včetně návrhu plánu údržby a obnovy alejí. (e-Pasport).

- Nadále budeme pracovat na optimalizaci chodu a prověření propojení krajských společností Silnice LK a KSS LK zajišťujících rekonstrukce, opravy a údržbu silnic ve vlastnictví Libereckého kraje. Zlepšíme komunikaci těchto společností s místními samosprávami.
- Podporujeme výstavbu silnice I/35 Turnov – Hradec Králové ve variantě vystřídání třípruh ve schváleném severním koridoru, samozřejmě se zahrnutím podmínek obcí a měst na trase a se všemi opatřeními k omezení hluku a dalších dopadů stavby na obyvatele a životní prostředí.
- Budeme spolupracovat s ministerstvem dopravy na přípravě staveb nových silnic I. třídy v dopravně nedostatečně řešených trasách: obchvat České Lípy, Sosnová – Nový Bor, nová trasa I/13 mezi Českou Lípou a Děčínem, I/13 Krásná Studánka – Albrechtice – Frýdlant.
- Budeme podporovat zvyšování bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, v rámci dotačního programu podpoříme technické a stavební úpravy v místech, kde opakovaně dochází k dopravním nehodám.
- Budeme pokračovat v projektu vnitřního autobusového dopravce Autobusy LK a využijeme ho i v dalších oblastech Libereckého kraje. Cílem je zajistit dopravu s nižšími náklady, než za předpokladu situace ovládnutí trhu v kraji jedním dopravcem.
- Cena dopravního výkonu vnitřního dopravce bude každoročně externě kontrolována s ohledem na skutečné náklady. Cílem je srovnatelná cena v rámci kraje a ČR.
- Budeme pokračovat v obnově vozového parku a zajistíme kvalitní regionální autobusovou dopravu za příznivé a udržitelné ceny s důrazem na přepravu handicapovaných skupin obyvatel, ochranu životního prostředí a moderních informačních systémů pro cestující.
- Zmodernizujeme odbavovací systém v rámci všech druhů veřejné dopravy s cílem využít moderní platební metody a umožnit využití výhod jednotného tarifu IDOL.
- Budeme dále jednat o zlepšení mezikrajského spojení se Středočeským krajem, Hradcem Králové a Ústím nad Labem včetně tarifní integrace.
- Budeme intenzivně hledat nové cesty pro větší využívání veřejné dopravy, lepší dopravní obslužnost a koordinaci veřejné dopravy ve všech částech kraje, včetně další integrace vlakové i autobusové dopravy a rozvoje navazujících služeb. Základní dopravní obslužnost musí být zachována do každé obce kraje.
- V rámci schváleného Memoranda Liberec – Jablonec n. N. – Liberecký kraj bude Liberecký kraj dlouhodobě spolufinancovat provoz na tramvajové trati Liberec – Jablonec. Jsme připraveni jednat o podpoře projektu prodloužení tramvaje do centra Jablonce.
- Ve spolupráci s DPMLJ a.s., budeme hledat cestu k lepšímu využití kapacity příměstské a městské dopravy s cílem zefektivnit vynakládání veřejných prostředků.
- Při zajištění dopravní obslužnosti budeme preferovat moderní přepravní prostředky s ohledem na ekologičnost, bezbariérovost a ekonomiku provozu.
- Ve spolupráci s obcemi budeme pracovat na zlepšení křížení druhů dopravy z pohledu komfortu pro cestující a jejich bezpečnost i bezpečnost zaparkovaných dopravních prostředků (kolo – auto – autobus – vlak).

- Budeme podporovat dopravní spojení z okrajových částí kraje do krajského města s cílem zajistit dostupnost lékařské péče, vzdělávání, úřadů a dalších institucí.
- Budeme podporovat hledání trasy pro rychlé železniční spojení mezi Libercem a Prahou s dobou jízdy do 60 minut, Liberecký kraj zadá vlastní vyhledávací studii jako alternativu k řešení nabízenému ministerstvem dopravy a správou železnic.
- Budeme požadovat zrychlení vlaků na stávající trati a zahrnutí rychlíků Liberec Praha do objednávky ministerstva dopravy s cílem zvýšit nabídku spojení do hlavního města.
- Zkvalitníme železniční dopravu v regionu dalším zavedením taktového spojení (odjezd vždy ve stejný čas) s cílem zrychlení spojení na trase Liberec – Česká Lípa pod 60 minut.
- Požadujeme elektrifikaci a zásadní zrychlení vlaků na trati Liberec – Turnov – Hradec Králové – Pardubice, Liberec – Děčín, Praha – Mladá Boleslav – Liberec – SRN/Polsko.
- Chceme zachovat provoz vlaků na všech místních železničních tratích a jednat o jejich postupné modernizaci, aby dokázaly konkurovat silniční dopravě.
- Kraj bude spolupracovat se správou železnic při přípravě rekonstrukcí železničních stanic s důrazem na jejich bezbariérovost. Dalším cílem je zachování kapacity pro osobní i nákladní dopravu a možné využití nákladišť pro železniční nákladní dopravu.
- Podporujeme zlepšení lokálního přeshraničního dopravního spojení v Euroregionu Nisa, včetně rozvoje systému společné jízdenky EURO-NISA-Ticket. Ve spolupráci s německými a polskými partnery zavedeme další přeshraniční vlakové spojení.
- Nové smlouvy na železniční dopravce budeme i nadále uzavírat na základě veřejných soutěží, které se v Libereckém kraji osvědčily. Soutěže budeme připravovat včas, aby daly dopravcům možnost připravit nabídku modernizace vlaků a budeme je vypisovat na delší období, abychom dopravce motivovali k investicím do obnovy vozového parku.
- Nové smlouvy s železničními dopravci budeme i nadále připravovat v úzké spolupráci se sousedními objednateli – zejména s Královéhradeckým, Ústeckým a Středočeským krajem. Budeme usilovat o spolupráci s ministerstvem dopravy při zajištění rychlíků.
- Jednáním s železničními dopravci budeme i nadále usilovat o zkvalitnění dopravy nasazením moderních, nízkopodlažních vozidel vybavených klimatizací za ekonomicky udržitelných podmínek.
- Zajistíme sjednocení vzhledu označků zastávek v rámci IDS IDOL, zavedeme moderní informační technologie na významné zastávky v kraji a ve spolupráci s obcemi budeme na těchto zastávkách budovat bezbariérové přístupy do vozidel.
- Liberecký kraj ve spolupráci s obcemi převezme projekční přípravu a realizaci dokončení sítě regionálních cyklostezek, od páteřních cyklotras až po nové singltreky v regionu. Hlavním cílem bude podpora dobudování chybějících úseků cyklomagistrál Libereckého kraje, jako součásti dopravní sítě a základní obslužnosti Libereckého kraje.
- Vyřešíme převody páteřních cyklostezek do majetku Libereckého kraje a zajistíme jejich pravidelnou údržbu.
- Budeme iniciovat realizaci pilotních projektů v rámci ekologické veřejné dopravy s využitím technologií hybridů, elektrobusů a vodíkového pohonu.

- Provedeme analýzu fungování společnosti KORID LK ve vztahu k odboru dopravy Libereckého kraje a stanovíme rozdělení pracovních činností a kompetencí.
- Připravíme pravidla pro pravidelnou každoroční valorizaci cen jízdného v závislosti na nákladech na veřejnou dopravu v kraji.

5. Školství, vzdělávání a podpora zaměstnanosti

- Zachováme dostupnost středního vzdělávání ve všech oblastech Libereckého kraje.
- Liberecký kraj musí jako partner úzce spolupracovat s městy a obcemi, kde sídlí krajské školy. Ty musí být stabilními centry a nositeli vzdělávání na území, kde působí. To se týká víceletých gymnázií a ostatních škol, které jsou odborně nebo historicky spojené s komunitou, kde sídlí.
- Zájmem kraje je, v souvislosti s dopravní dostupností, aby co nejméně žáků vyjíždělo za nabídkou vzdělávacích programů mimo Liberecký kraj, přestože je kraj zajišťuje.
- Zajistíme v období 2020–2024 100 mil. Kč ročně na investiční výdaje do nutných oprav, rekonstrukcí a modernizace škol a školských zařízení s cílem zajistit podmínky pro kvalitní vzdělávání, včetně využití evropských dotací.
- Kraj bude nadále podporovat unikátní obory vzdělávání v oblastech – sklářství, textilní výroby, umělecké tvorby a řemesel, zemědělství a lesnictví.
- Podpoříme církevní školství i alternativní formy vzdělávání – Waldorfské, Montessori školství, budeme i nadále úzce spolupracovat i se školami soukromých zřizovatelů.
- Podpoříme zvýšení kapacit zdravotnických oborů v kraji, zejména v provázanosti sítě takových zařízení a návaznosti na odborné či personální zázemí péřních nemocnic v kraji. Připravíme výstavbu nové budovy pro Střední zdravotnickou školu Liberec.
- Budeme pokračovat v podpoře projektů Center odborného vzdělávání Libereckého kraje ve vybraných technických oborech, s cílem zvýšit atraktivitu technických oborů a kompetence absolventů.
- Podpoříme práci s talentovanými žáky a studenty, stejně tak inovativní formy výuky.
- Primárními požadavky na krajské školství je jeho dostupnost a kvalita. V případě reformy financování regionálního školství podpoříme jen takovou, která neohrozí financování a existenci škol a školských zařízení v Libereckém kraji.
- Na úrovni řízení škol je nutné zajistit kvalitní a motivované učitele, prostřednictvím náborem, stipendií, řízených praxí ve firmách, v koordinaci s obcemi a městy garantovat jejich dostupné bydlení.
- Na úrovni řízení škol zajistíme evaluační mechanismy pro prověření a srovnání kvality vzdělávání navázané na lepší a motivační odměňování ředitelů a budeme koordinovat manažerské programy pro kvalitní řízení škol.
- Budeme snižovat administrativní zátěž při řízení a organizaci škol, ředitelé a učitelé nesmí být vyplňovači tabulek a dotazníků.
- Zajistíme program pro testování schopností a dovedností žáků základních škol pomocí pilotního projektu tak, aby se mohli správně rozhodnout pro budoucí kariéru.

- Zajistíme pravidelné hodnocení žáků pomocí testování – nutno pomoci dát do souladu osobnostní profil, studijní potenciál a vybrané vlastnosti a předpoklady k uplatnění v učňovském nebo odborném zařízení. Cíl: Lepší, kvalitně vzdělaný, vyučený, spokojený, široce uplatnitelný maturant na odborné SŠ nebo učeň, než nekvalitní nešťastný VŠ.
- Budeme podporovat smysluplné rozšíření kapacit školských poradenských zařízení a vybudování dostupné sítě jejich pracovišť. Připravíme podmínky pro vznik Jednotného speciálního pedagogického centra, tak aby poskytované služby byly pro klienty uživatelsky příznivější.
- Budeme podporovat znevýhodněné děti v cestě za vzděláním a neustále vyhodnocovat efektivitu a přidanou hodnotou inkluze, přijatých opatření a realizovaných projektů.
- Navýšíme kapacity pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s ohledem na rostoucí skupinu žáků s PAS vybudujeme v Liberci základní školu v Zeyerově ulici a umožníme tak žákům opakovaně selhávajícím v hlavním vzdělávacím proudu zažít školní úspěch, umožníme jim vzdělávat se dle jejich individuálních potřeb.
- Zajistíme prostupnost oborové a studijní nabídky například formou projektu Reálná střední škola v pilotním režimu.
- Budeme aktivní v sociálním dialogu s cílem zajištění pravidelné komunikace se zaměstnavateli, při uplatnění absolventů v praxi. Velmi potřebné a praktické, je to zásadní zpětná vazba a kritérium úspěšnosti škol.
- Budeme pokračovat ve stipendijním programu pro žáky středních škol ve vybraných oborech technického a přírodovědného vzdělávání, včetně jeho možného rozšíření na základě potřeb zaměstnavatelů a dohody o společném financování.
- Zápis nových oborů středního i vyššího vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení podpoříme na základě perspektivy vývoje trhu práce a potřeb zaměstnavatelů.
- Pro zachování potřebné oborové struktury středního vzdělávání budeme využívat několika systémových nástrojů, jako jsou motivační aktivity žáků k získání zájmu o vzdělávání v technických a přírodovědných oborech, finanční podpora málopočetných oborů a metodická podpora učitelům všech stupňů vzdělávání.
- Budeme prosazovat jednotné přijímací zkoušky v maturitních oborech a doporučíme uplatnění dalších kritérií na podporu kvality přijímaných žáků do těchto oborů.
- Zlepšíme dostupnost a podmínky pro další vzdělávání všech věkových vrstev obyvatel Libereckého kraje, podpoříme flexibilitu studujících zejména kurzy doplnění základního vzdělávání, dostupností dálkového studia a vzdělávání generací – Dětská univerzita, a projektů vzdělávání 45+, 55+ a 65+, především s ohledem na PC gramotnost. Ta zajistí efektivní využívání různých druhů služeb moderní cestou, péči o zdraví, možná i pracovní uplatnění a osobní jistotu zvládání práce v rychle se měnícím světě, budeme masivněji podporovat primární prevenci s akcentem na bezpečnost žáků v kyberprostoru.
- Podpoříme aktivity zaměřené na eliminaci předčasných odchodů mladých lidí z formálního vzdělávání.
- Podpoříme vzdělávání k rozvoji forem distančního vzdělávání prostřednictvím hromadných otevřených online kurzů.

- Budeme podporovat projekty pro kvalitní výběr středního vzdělávání a tradiční akce spojené s přehlídkou středního školství Libereckého kraje.
- Budeme aktivně podporovat výstavbu a modernizaci školních sportovních hřišť pro školní potřeby, dostupných pro veřejnost.
- Podpoříme partnerství klíčových subjektů v oblasti vzdělávání, které se podílejí na řízení a koordinaci školského vzdělávacího systému například tím, že umožníme zařazení zaměstnavatelů do školských rad.
- Budeme hledat prostředky k celkovému zvýšení kvality vzdělávání žáků ve středních školách na základě porovnatelných a veřejných kritérií v celém Libereckém kraji.
- Podpoříme osu základní školy – střední školy – TUL – firmy v návaznosti na projekty IQ LANDIE, LIPO.INK, CRYSTAL VALLEY a další vzdělávací instituce, které participují na vzdělávání na území Libereckého kraje.
- Technická univerzita v Liberci je a bude v následujících letech významným partnerem Libereckého kraje v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu včetně aktivního propojení s firmami, s akcentem na tradiční a historická odvětví výroby a průmyslu v Libereckém kraji – sklářství, textilní a chemická výroba a strojírenství.
- Prověříme možnost vzniku a akreditace umělecké fakulty nebo oboru na TUL s využitím tradice sklářství a šperkařství v kraji.
- Budeme podporovat ukotvení kariérového poradenství a jeho vymezení na školách.
- Budeme pokračovat ve spolupráci veřejné správy, subjektů na trhu práce a neziskového sektoru v rámci Paktu zaměstnanosti Libereckého kraje, s cílem aktivní podpory vytváření nových pracovních míst, provázanosti vzdělávacího systému, včetně celoživotního vzdělávání, a dalšího posílení konkurenceschopnosti regionu.
- Budeme nadále rozvíjet pružný systém funkční spolupráce aktérů na trhu práce, podpoříme aktivity, zaměřené na zaměstnatelnost, rovný přístup a různé formy uplatnění ohrožených skupin osob na trhu práce.

6. Zdravotní péče v kraji

- Nebudeme privatizovat nemocnice s majetkovou účastí Libereckého kraje.
- Budeme podporovat spolupráci páteřních nemocnic v kraji v rámci Aliance nemocnic a hledat způsob pro využití vzájemně výhodné spolupráce při sdílení služeb, vybavení, přístrojů a personálu.
- K naplnění cílů Aliance nemocnic Libereckého kraje budeme ve spolupráci s městy usilovat o získání majetkového podílu kraje v páteřních nemocnicích, bez účasti soukromých subjektů. Společná platforma zjednoduší požadovanou spolupráci páteřních nemocnic.
- Zahájíme výstavbu nového pavilonu Centra urgentní lékařské péče v Krajské nemocnici Liberec, a.s., na základě uzavřené akcionářské dohody z roku 2020. Liberecký kraj zajistí spolufinancování projektu ve 2,1 miliardy Kč, budeme usilovat o podporu této investice ze státního rozpočtu.
- Zajistíme financování investic do budov a moderních přístrojů Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a.s., ve výši 320 milionů korun z rozpočtu Libereckého kraje do roku 2029. Budeme

usilovat o jasně definovanou podporu investic ze strany města Česká Lípa a majetkový vstup města do nemocnice.

- Na základě memoranda akcionářů KNL a.s. a města Frýdlant budeme hledat dohodu o majetkovém vstupu města Frýdlant do KNL a.s. a způsob financování a rozsah rekonstrukce areálu Nemocnice Frýdlant s cílem zajistit akutní zdravotnickou péči pro obyvatele Frýdlantska.
- Budeme dále rozvíjet a zkvalitňovat péči v Léčebně respiračních nemocí Cvikov, p.o.
- Zachováme dostupnost služeb Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje s efektivním využitím finančních prostředků poskytovaných krajem, pravidelnou obnovou vybavení a používané dopravní techniky.
- Zachováme dostupnou zubní a lékařskou pohotovostní službu pro obyvatele kraje, kterou budeme podporovat z rozpočtu kraje.
- Budeme pokračovat v navyšování mezd zdravotníkům na základě dohod o změnách v úhradové vyhlášce.
- Budeme investovat do oprav a nových objektů výjezdových stanovišť, technického vybavení a vozového parku Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje na základě nově zpracovaného plánu investic. Připravíme projekty na využití peněz z fondu REACT EU, IROP a Interreg na stavbu základen ZZS LK v Liberci, Jablonci, Frýdlantu a Hrádku n. N.
- Dokončíme stavbu nové základny pro ZZS LK na letišti v Liberci s odpovídajícími podmínkami pro Leteckou záchrannou službu a její noční provoz.
- Ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami budeme usilovat o dostatečné pokrytí sítí zařízení primární i následné zdravotní péče. Ve spolupráci s městy a obcemi připravíme program na zajištění potřebného počtu a dostupnosti praktických lékařů pro dospělé, děti a dorost a zubních lékařů na území kraje.
- Budeme podporovat větší spolupráci zdravotní a sociální péče, podpoříme terénní a domácí zdravotní a sociální péči.
- Podpoříme rozvoj sítě pobytových, komunitních i ambulantních zařízení zkvalitňujících služby pro pacienty s psychickými a psychosomatickými chorobami v rámci Center duševního zdraví, prověříme vznik centra substituční léčby.
- Zajistíme poskytování služeb v Hospici Sv. Zdislavy, o.p.s., budeme nadále podporovat terénní služby paliativní a hospicové péče se zaměřením na Českolipsko a Semilsko, prověříme možnost vzniku dětského hospice.
- V souladu s Národní strategií ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí – Zdraví 2030 budeme pokračovat v naplňování priorit ovlivňování zdravotního stavu obyvatelstva kraje definovaných ve strategickém dokumentu Zdravotní politika Libereckého kraje.
- Nastavíme systém pravidelného hodnocení kvality zdravotních služeb, nemocniční péče a spokojenosti pacientů.
- V oblasti zdravotnictví budeme podporovat využití nových technologií, analyzovat a využívat data, elektronizovat zdravotnictví a podporovat chytrá řešení.

- V rámci zajištění dostatku zdravotního personálu připravíme stipendijní program pro mladé zdravotníky.

7. Životní prostředí, zemědělství a podpora venkova

- Na základě Akčního plánu adaptace na změnu klimatu v podmínkách Libereckého kraje upravíme program v rámci Dotačního fondu na podporu opatření pro hospodaření s vodou a adaptačních opatření na klimatickou změnu s alokací minimálně 20 mil. Kč ročně.
- Podpoříme přípravu a realizaci opatření, která zajistí náhradní zásobování pitnou vodou pro obyvatele žijící v oblasti zatížené těžbou v polském dole Turów. Budeme usilovat o podpis mezivládní dohody o financování těchto opatření ze strany vlastníka dolu Turów s jednoznačnou garancí ze strany Vlády České republiky.
- Podpoříme revitalizaci stávajících a výsadbu nových alejí i jednotlivých stromů z regionálně vhodných druhů dřevin, včetně ovocných dřevin, a to zvláště při přípravě rekonstrukcí krajských silnic.
- Budeme podporovat přípravu a realizaci drobných opatření v krajině, jako jsou hrázky, průlehy, zasakovací příkopy, vsakovací nádrže apod.
- Pro krajské organizace připravíme modelové vzory možného využití konkrétních prvků modrozelené infrastruktury, obnovitelných zdrojů energie a dalších ekologických opatření. Projekty financované krajem budou už při přípravě investic zohledňovat princip udržitelného rozvoje jako jeden ze základních principů.
- Zpracujeme Katalog adaptačních opatření na změnu klimatu pro Liberecký kraj, jeho organizace, obce a města a další instituce na území kraje, jako podkladu pro přípravu návrhů a realizaci konkrétních opatření na území Libereckého kraje.
- Budeme sledovat zaváděné technologie na území Libereckého kraje s podporou ekologických a přírodně šetrných technologií, v zákonných odůvodněných případech budeme důsledně provádět zjišťovací řízení, popř. proces EIA.
- Budeme podporovat producenty regionálních výrobků z oblasti zemědělství a potravinářství a zasadíme se o podporu regionálních výrobců a tradičních řemesel.
- Podpoříme přeměnu lesů na lesy multifunkční, bez převažující ho spodářské funkce, oblastem se zchovalými ekosystémy se budeme snažit zajistit ochranu vyšší právní formou (např. přírodní rezervace, přírodní památka).
- Podpoříme ekologickou výchovu dětí, mládeže i dospělých v souladu s koncepcí Ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty LK 2021+, a to s využitím všech poskytovatelů těchto služeb na území kraje.
- Budeme podporovat krajskou ekovýchovnou organizaci STŘEVLIK a zasadíme se o možné využití areálu Ekocentra v Oldřichově v Hájích pro ekologickou výchovu poskytovanou STŘEVLÍKEM.
- Budeme nadále podporovat aktivní ochranu přírody, zejména péči o stávající biotopy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a podporovat zakládání nových biotopů a to prostřednictvím dotačního programu Libereckého kraje Ochrana přírody a krajiny a za využití národních a evropských fondů.

- Budeme podporovat územní ochranu Územního systému ekologické stability prostřednictvím územních plánů, podpoříme praktické realizace jeho prvků.
- Budeme pokračovat v péči o 33 maloplošných chráněných území v Libereckém kraji a dalších lokalit soustavy NATURA 2000. Zasadíme se o nové formy hospodaření v těchto chráněných územích a lokalitách.
- V oblasti odpadového hospodářství podpoříme prevenci vzniku odpadů, třídění využitelných složek komunálního odpadu a navýšení objemu recyklace. Jako samospráva podpoříme oběhovou ekonomiku s využitím finančních prostředků „Green Deal“. Zvážíme možnost využití stavebních recyklátů ve stavebních projektech kraje.
- Připravíme koncept realizace akcí pořádaných a podporovaných Libereckým krajem bez jednorázových plastů.
- Budeme pokračovat ve spolupráci s obcemi při odstraňování ekologických zátěží v kraji. Poskytneme odbornou a finanční pomoc a při likvidaci ekologických zátěží budeme využívat evropské a národní fondy.
- Budeme dbát na šetrné využívání zdrojů nerostných surovin na území Libereckého kraje s cílem maximálně hájit oprávněné zájmy dotčených obcí a respektovat jejich stanoviska k návrhům na rozšiřování a obnovení těžby.
- Budeme spolupracovat na aktualizaci Regionální surovinové politiky kraje, ve které budeme věnovat zvýšenou pozornost recyklaci stavebně demoličním odpadům s cílem maximálního využití nových technologií. Zároveň budeme ve spolupráci s TUL pracovat na jejich inovaci a zefektivnění.
- Při aktualizaci Surovinové politiky Libereckého kraje budeme respektovat stanoviska obcí, měst a občanů k záměrům, které se přímo týkají jejich území.
- Lokalitu bývalého vojenského prostoru Ralsko chceme využít postupně, a to především pro přírodě šetrnou turistiku a projekty podporující vznik lokalit s původní skladbou živočišných a rostlinných druhů. Budeme pokračovat v odstraňování zbytků budov a zařízení, které v prostoru zanechala sovětská armáda.
- V souladu s aktualizovaným Programem zlepšování kvality ovzduší zóny Severovýchod CZ05 podpoříme opatření vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší. Doplníme monitorovací síť měření kvality ovzduší v okolí dolu Turów.
- Zmapujeme současný stav kvality ovzduší v Libereckém kraji, budeme o něm informovat veřejnost a hledat metody pro řešení v nejvíce zatížených lokalitách.
- Zaměříme se na osvětu v podpoře využívání hromadné veřejné dopravy, využívání elektrokol a elektromobilů, snižování prašnosti při výstavbě a upozorníme na zdravotní rizika spojená s vytápěním fosilními palivy.
- Podpoříme obnovu a rozšíření vodovodních a kanalizačních sítí, vodárenských objektů a výstavbu centrálních čistíren odpadních vod z Fondu ochrany vod v obcích do 4 tis. obyvatel. Připravíme program na spolufinancování výstavby vodárenské vodohospodářské infrastruktury podpořené z evropských a národních fondů.
- Dokončíme celkovou aktualizaci Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací LK a v souladu s tímto dokumentem a ve shodě s Plány dílčích povodí podpoříme systémové odkanalizování sídel,

včetně využití metody kořenových čistíren odpadních vod. V případech roztroušené zástavby podpoříme individuální čištění odpadních vod.

- V rámci Dotačního fondu budeme podporovat malé zemědělce, včelaře, chovatele, myslivce, z Lesnického fondu LK budeme nadále podporovat nestátní vlastníky lesů v boji proti kůrovci při ochraně lesa.

8. Sociální služby, solidární kraj

- Budeme pokračovat v procesu transparentního přerozdělování finančních prostředků na podporu základních činností sociálních služeb bez ohledu na zřizovatele.
- Poskytovatelé sociálních služeb budou i nadále našimi partnery, a to bez ohledu na to, zda jde o krajské, městské, obecní, neziskové nebo soukromé organizace.
- V rámci transformace pobytových zařízení vybudujeme nové objekty pro klienty sociálních služeb u organizací: Domov Sluneční dvůr Jestřebí, APOSS Liberec, Domov Raspenava, Služby sociální péče TEREZA v Benešově u Semil, s cílem významně zlepšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb.
- Podpoříme navýšení kapacity pobytových služeb sociální péče, od přípravy investičních projektů kraje až po zařazení nových objektů budovaných obcemi, městy, neziskovými organizacemi a dalšími investory do sítě sociálních služeb. Cílem je navýšení kapacity sítě o 500 lůžek do roku 2024.
- Budeme hledat finanční zdroje na investiční akce, které budou zaměřené na údržbu a obnovu krajských sociálních zařízení pro seniory a různě znevýhodněné občany kraje.
- Budeme i nadále prosazovat postupné navýšování příspěvku ze státního rozpočtu na financování sociálních služeb s cílem zkvalitnění služeb, zajištění jejich dostupnosti a navýšení mezd v sektoru sociálních služeb.
- Podpoříme poskytování péče v přirozeném domácím prostředí a alternativní způsoby bydlení pro seniory. Podpoříme výstavbu komunitního bydlení, realizaci sdíleného bydlení nebo dostupnost menších bytů.
- Vytvoříme pro veřejnost krajský informační portál o sociálních a zdravotních službách a sociálních dávkách.
- Podpoříme péči o seniory v rodinném prostředí zlepšením pečovatelské a tísňové péče a osobní asistence, včetně zapojení neziskových organizací a využití dobrovolnictví. Rozšíříme a zkvalitníme služby pro seniory a handicapované spoluobčany.
- Využijeme výzvy z operačního programu Zaměstnanost 2021 – 2027 pro zpracování projektových záměrů jako jsou transformace organizací resortu sociálních věcí, rozvoj sociálních služeb, komunitní práce v sociálně vyloučených lokalitách, vybudování nového zařízení pro uživatele s poruchou autistického spektra a psychiatrickou diagnózou.
- Podpoříme služby pro klienty s PAS ve všech věkových kategoriích, zejména pro klienty 10+.
- V oblasti protidrogové politiky udržíme nastavený systém financování služeb, budeme neustále zvyšovat dostupnost protidrogových služeb a dbát na zvyšování jejich kvality. Výrazně se zaměříme na prevenci a ve spolupráci s neziskovým sektorem budeme usilovat o zamezení vzniku závislostí u dětí.

- Zaměříme se na projekty, které přispějí k rozšíření nabídky služeb pro rodiny s dětmi. Zpracujeme jasnou koncepci rodinné politiky, a to s veřejným projednáváním. Podpoříme opatření vedoucí ke sladování rodinného a pracovního života (např. dětské skupiny, ale i komunitní a rodinná centra). Zajistíme rozšíření nabídky odlehčovacích služeb pro rodiny s postiženými dětmi (tzv. respitní péče).
- Podpoříme aktivity v oblasti péče o ohrožené děti, zejména mimo ústavy. Zajistíme odborné služby, včetně odlehčovacích pobytů. Nabídneme podporu rodinám, které se chtějí zapojit do sítě pěstounů (dlouhodobých i přechodných) a maximálně podpoříme mezikrajovou spolupráci při vyhledávání pěstounů, kde je to v nejlepším zájmu dětí. Vytvoříme aplikaci volného pěstouna.
- Podpoříme rodinnou politiku včetně všech forem náhradní rodinné péče, připravíme reorganizaci dětských center. Zaměříme se na podporu pěstounské péče a potřebných služeb pro náhradní rodinnou péči.
- Podpoříme nabídku odlehčovacích (respitních), vzdělávacích, svépomocných a dalších služeb pro neformální pečující.
- Budeme koordinovat poskytování služeb seniorům na venkově a v hraničních oblastech regionů. Pomocí zavedení on-line systémů usnadníme podávání žádostí do domovů pro seniory nebo domovů se zvláštním režimem zřizovaných krajem.
- Podpoříme práci odborných koordinátorů a práci nízkoprahových center ve vyloučených lokalitách, a to vždy ve spolupráci s obcemi a městy. Podpoříme rozvoj terénní práce jako klíčového nástroje prevence sociálně patologických jevů.
- Ve spolupráci s městy a obcemi budeme usilovat o omezování bezdomovectví jako závažného sociálního problému. Začneme spolupracovat s platformou „Z ulice do bytu“.
- Zkvalitníme agendy Sociálně právní ochrany dětí (SPOD) prostřednictvím nově vytvořených pracovních míst v oblasti náhradní rodinné péče (NRP), aby mohly být zabezpečeny nové agendy, jako je například kontrola dodržování standardů kvality SPOD na ORP, rychle se rozvíjející agenda dětí vhodných do NRP.
- Ve spolupráci s městy a obcemi propracujeme systém spolufinancování sociálních služeb. Budeme prosazovat systém víceletého financování sociálních služeb z MPSV.
- Budeme podporovat vyšší zaměstnanost lidí se zdravotním znevýhodněním formou spolupráce s chráněným trhem práce nebo přímým zaměstnáváním těchto občanů.
- Připravíme projekt rozvoje center duševního zdraví včetně řešení problematiky osob s poruchou autistického spektra.
- Podpoříme vzdělávací projekty, které efektivně přispějí k odstranění překážek mezi zdravou a handikepovanou částí společnosti. Podpoříme simultánní přepis mluvené řeči do textové podoby pro neslyšící instalací vhodného software rozpoznávajícího řeč.
- Zvýšíme informovanost zaměstnavatelů o možnosti zaměstnávání osob z ohrožených skupin na trhu práce: zdravotně znevýhodnění, lidé starší 50 let nebo absolventi.

9. Kultura, památková péče a cestovní ruch

- Budeme propojovat projekty z oblasti kultury, památkové péče a cestovního ruchu jako nezbytné součásti fungování Libereckého kraje.
- Maximálně využijeme národních i evropských dotací pro všechny oblasti rezortu.
- Veřejně prospěšné aktivity v oblasti kultury budeme nadále podporovat prostřednictvím Dotačního fondu a formou přímých dotací podpoříme další jedinečné projekty.
- Budeme pravidelně podporovat mimořádné kulturní události, jako jsou například festivaly Anifilm a Lípa Musica.
- Budeme řešit systematickou podporu kulturních organizací celokrajského charakteru a usilovat o nastavení systému spolufinancování těchto organizací z krajského rozpočtu.
- Ve spolupráci s obcemi a městy připravíme programy, které povedou k návštěvě kulturních příspěvkových organizací ze strany školních dětí a studentů.
- Budeme řádně pečovat o stavební stav všech objektů, ve kterých sídlí krajské kulturní organizace. Zrekonstruujeme č.p. 72, budovu areálu Muzea Českého ráje v Turnově.
- Budeme pokračovat v restaurování sbírek Severočeského muzea v rámci projektu Brána do světa sbírek v hodnotě 47 milionů korun a provedeme obnovu parku muzea.
- Vyprojektujeme energeticky úsporný centrální depozitář pro kulturní organizace Libereckého kraje v Českém Dubu a v případě získání dotace zahájíme jeho stavbu.
- Obnovu památek podpoříme z dotačního fondu částkou minimálně 15 mil. Kč ročně a přímými dotacemi podpoříme obnovu kulturních a národních kulturních památek.
- Budeme pokračovat v systematické péči o historické a kulturní památky kraje, pomůžeme při záchraně významných památek a budeme partnery majitelů památek při jejich obnově.
- Budeme podporovat zachování archeologických nalezišť, drobných řemeslných památek a památek dokládajících průmyslovou historii kraje.
- Ve spolupráci s majitelem a spolkem Ještěd 73, o.s., podpoříme přípravu projektové dokumentace pro rekonstrukci národní kulturní památky Horský hotel a vysílač Ještěd.
- Budeme prezentovat atraktivitu kraje směrem k místním obyvatelům i návštěvníkům kraje jako součást vzdělávání a rozvoje cestovního ruchu.
- V rámci Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu Libereckého kraje budeme usilovat o místně i časově rovnoměrné rozložení cestovního ruchu v Libereckém kraji. Podpoříme turistické regiony částkou v minimální výši 5 mil. Kč ročně.
- Zřídíme dotační program na podporu investic do turistické infrastruktury v kraji s částkou 5 milionů Kč ročně a nadále budeme v rámci dotačního programu podporovat projekty v oblasti cestovního ruchu.
- Budeme podporovat takové formy cestovního ruchu, které staví na unikátnosti nabídky, a to jak kulturní, přírodní, tak také na jedinečnosti produktů z rukou místních výrobců.
- V rámci nabídky cestovního ruchu budeme aktivně pracovat s regionálními producenty a provozovat web „Liberecký kraj sobě!“ Připravíme programy pro návštěvníky, související s jejich produkcí.

- Budeme pokračovat v projektu Křišťálové údolí a rozvíjet jej tak, aby se stal přitažlivým a všeobecně známým pojmem pro tuzemské i zahraniční návštěvníky a jedním z prostředků hospodářského rozvoje kraje.
- Budeme pokračovat v realizaci a využívání výsledků projektů jako jsou Pískovcová skalní města, Hřebenovka a připravíme novou atraktivní nabídku témat pro návštěvníky kraje.
- V rámci dotačního fondu podpoříme muzea, knihovny, galerie a další paměťové instituce na území kraje. Podpoříme také oblastní a ochotnická divadla, která umožňují vystupování dramatických, hudebních a dalších těles.
- Připravíme koncepční materiál pro rozvoj a podporu cestovního ruchu na území Libereckého kraje. Budeme nadále usilovat o přijetí zákona o cestovním ruchu.

10. Neziskový sektor

- Neziskový sektor považujeme za přirozeného partnera Libereckého kraje. Podporujeme skutečné, plnohodnotné a funkční partnerství založené na významu, který mají neziskové organizace v procesu naplňování cílů krajských strategických dokumentů, s využitím zkušeností neziskového sektoru.
- Podpoříme další prohloubení komunikace mezi resorty a systematické hledání, označování a praktické využívání přesahů mezi resorty tak, abychom mohli řešit problémy, kterými se neziskový sektor zabývá.
- Připravíme strategii spolupráce Libereckého kraje s neziskovým sektorem.
- Průběžně budeme revidovat dotační podmínky tak, aby zohledňoval odlišný charakter neziskových organizací, a prověříme možnost implementace projektu Burza filantropie – spolupráce veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v Libereckém kraji.
- Budeme podporovat neziskový sektor formou víceletých smluv tam, kde bude taková forma vhodná.
- Budeme podporovat činnost kontaktního místa pro neziskový sektor v rámci organizační struktury Krajského úřadu Libereckého kraje.

11. Sport a volný čas

- Liberecký kraj je nositelem sportovních tradic a základnou sportovní reprezentace ČR. Proto chceme pomáhat sportovnímu prostředí nejen metodicky, ale i finančně, zejména tam, kde taková podpora přesahuje celorepublikový rámec.
- Podpoříme sportovní organizace, které vytvářejí podmínky pro pravidelné sportování dětí, mládeže i dospělých.
- Za prvořadé považujeme investice do tradičních zimních sportovních areálů a zachování podpory celoroční činnosti krajských sportovních organizací včetně těch, které svým významem přesahují rámec Libereckého kraje.
- Budeme pokračovat v podpoře rozvoje turistiky, pěších stezek, lyžařských magistrál, lyžařských tras, cyklostezek, singltreků a další doprovodné infrastruktury, které budou šetrné k přírodě. Podpoříme především projekty, které přinesou rozšíření turistické sezóny na celý rok, rozšíří nabídku aktivit pro trávení volného času a otevřou nová nástupní místa na již využívané prvky sportovní infrastruktury v kraji.

- Budeme pokračovat v podpoře zajištění úpravy lyžařských stop Jizerské, Krkonošské a Lužické magistrály a dalších zimních turistických oblastí v kraji. Budeme pokračovat v podpoře údržby a provozu Singltreku pod Smrkem.
- Budeme systematicky podporovat sportovní prostředí v Libereckém kraji, v rozpočtu kraje vyčleníme minimálně 30 mil. Kč ročně, v souladu s platnou koncepcí financování sportu využijeme pro podporu sportu dotačního fondu a přímou podporu (za předpokladu jasného a průhledného financování příjemců prostředků). Budeme usilovat o navýšení podpory sportu podle možností krajského rozpočtu s cílem dosáhnout stavu z let 2016 – 2020.
- Připravíme pravidla na podporu žádostí sportovních subjektů v investičním programu Národní sportovní agentury, budeme podporovat regionálně významné projekty na výstavbu a obnovu výjimečné sportovní infrastruktury. V rámci Programu rozvoje sportu na podporu investic vyčleníme minimálně 5 mil. Kč ročně.
- Budeme pokračovat v podpoře pravidelných sportovních aktivit dětí, mládeže a dospělých, provozu a údržby sportovišť a sportovních akcí v rámci dotačního fondu.
- Podpoříme tradiční a významné sportovní akce, které přispívají k propagaci Libereckého kraje jako turistického cíle a k rozvoji cestovního ruchu (za předpokladu jejich jasného a průhledného financování).
- V roce 2021 připravíme a veřejně projednáme koncepční materiál Libereckého kraje k financování sportu do roku 2025.

Starostové pro Liberecký kraj

Česká pirátská strana

Občanská demokratická strana